

ANGELUKO IKASLEAK.

1997-98ko IKASURTEA.

OSOGUNEKO ERAKASKERA.

SEIGARREN ERAKASPENA.

ELHEKETA ASTE HUNTAKO SOLAS GAIA.

1. Ur-onttoko emazte hori nolakoa zen?
2. Nola sortu ziren lehenbiziko kukusoak?
3. Artho xuritzaleek zer egin zuten artho xurita-ta?

Piarres

II ARTHO XURITZEN 5

Orai duela aspaldi, Hergaraiko gain horietan, omen zen beraz ithurri bat hauta, Ur-onttoa deitzen zutena. Ur-onttoari hurbil, eta kasik Ur-onttoan bizi ohi zen emazteki bat alferra... bainan alferra! Zotza, hots! Deus fitsik ez omen zuen egiten sekulan, Ur-onttotik hurrup eta klik bizi izan balitz bezala.

Hura alfer-zotz hola ikustez okaztatu zen azkenean Jainko maitea, eta andre higuina zerbeitetan bermarazi¹⁴ beharrez, egin zituen beraz... Ichenbiziko bi kukusoak. Eta ixtanteko sortu ziren bertze sekulakoak. Handik harat, lan izan zuen emaztekiak, bede-
¹² n kukuso miatzen. Zorigaitzez, ez zituen oro hil - hain zen alferra! - eta Ur-onttoaren aldean iragan gizon eta emazteki guzien gainera jauzi egin zuten kukusok, eta orai, badira bazter guzietan ilumina¹⁵.

Gaxuxa eta haren lagunak hirriz ari ziren maiteki; batere hasarretu gabe. Iduri ere zitzaieten - zer diren hatik ametsak! - Ur-onttoko kukusoak, artho-xurikinatarik, purru purru jin behar zitzaizkotela guzicri gainera.

...

Lana bururatua zuten bizkitartean. Bulta hartan jada, etxekandrea itzalia zen bere Marierekin batean. Eta orai, artho-xuritzaleak oro sukaldean ari ziren, deskantsorik maiteenean, ogi eta gasna ahamen baten jaten. Gaxuxak ez zuen xinkorkeriarik nahi Oihanaldean, guziz langileentzat. Eta sagar-arno hoberentik ari ziren oro, gaztena gozo gozo batzu zintzurari behera igorri beharrez. Gose-
nak ere ziren, hotzak eta lanak hortzak xorroxturik. Esne xorta bat sartu zuten oraino lorietan, eta gero xutitu guziak, zoin beren etxetarat joan beharrez.

Athe handia zabaldu zeneko, haize mehe bat firurikan¹⁶ sartu zen Oihanaldean, etxekandrearen baimenikan batere gabe, eta, gau on halako hotz-ikare batean erranik, joan ziren oro kanporat.

III ADITZ IKASKUNTZA

- 31- Izan balitz 32- Zitzaioten
33- Zitzaizkotela 34- Ikusi banu

31- IZAN. Eventuels

<u>1ere forme</u>	<u>2^ee forme</u>	<u>3^ee forme</u>
<u>si j'étais</u>	<u>si j'étais</u>	<u>si j'aurais été</u>
Ni izaiten banintz	izan banindadi	izan banintz
Hi " bahintz	" bahindadi	izan bahintz
Zu " bagine	" baginte	" bagine
Hura " balitz	" baladi	" balitz
Gu " bagine	" baginte	" bagine
Zuek " baginuzte	" bagintezte	" baginuzte
Hek " balire	" balite	" balire

32- IZAN. Régime Indirect. Indic. Imparfait

(Zu) zinen = vous étiez.

Zu (vous) Zintzaizkitan	(à moi) = vous m'étiez
Zintzaizkion	(à lui) = vous lui étiez
Zintzaizkigun	(à nous) = vous nous étiez
Zintzaizkien	(à eux) = vous leur étiez

(Hura) zen = il était

Hura (lui) Zitzaitan	(à moi) = il m'était
Zitzaizun	(à vous) = il vous était
Zitzaiou	(à lui) = il lui était
ZitzaiGUN	(à nous) = il nous était
ZitzaiZUEN	(à vous) = il vous était
ZitzaiOTEN	(à eux) = il leur était
ZitzaiEN	↗ = il leur était

34- UKAN. Eventuel 3^ee forme. Eventualité passée.

<u>Objet singulier</u>	<u>Objet pluriel</u>
Nik Jakin banu = si je l'avais su	banitu = si je les avais eus
Hik Utzi bahu = si tu l'avais laissé	balitu =
Zuk Ikusi baginu =	baginute = si tu les avais vus
Harek Hetsi balu =	balite =
Guk Ukan baginu =	baginute = si nous les avions eus
Zuek Ideki baginute =	baginuzte =
Heiek Eman balute = etc	balituzte = si ils les avaient donnés